

COLUMN

Hollanders

Hollanders. Kan niet missen. Voor ons op de Langwarder Wielen ligt een zeiljacht met daarop een stel dat geen oog heeft voor het skûtsjesilen verderop, maar louter voor elkaar. De brunette zingt luidkeels en danst sensueel om haar partner heen.

Het stoort, want je blijft kijken. Terwijl het skûtsje van Heerenveen een magnifieke slag maakt, draait zij met een rood wijntje in de hand soepel met haar heupen. Even later probeert hij dat ook, maar die poging is minder succesvol. Hij draait met zijn heupen zoals een skûtsje om de ton. Vrij lomp.

Ik mis de actie op het water. De brunette kaapt de show. Hollanders, kan niet missen. Anders hadden ze wel gewoon naar deze mooie Friese traditie gekeken en waren ze niet respectloos in hun eigen wereld gekropen.

Het is iets wat maar niet wil verdwijnen uit mijn systeem, opmerkingen over 'Hollanders'. Vaak hangt er een ietwat negatieve sfeer rond het woord. Die 'Hollanders' hebben het weer gedaan.

Op een zeiljacht voert een stel een paringsdans uit

Ik moet ermee oppassen. 'Je bent zelf ook met zo'n Hollander getrouwd', klonk op het achterdek fijntjes. Maar dat is anders. Als je langer in Friesland woont dan er buiten, als je op straat iedereen groet, als je van suikerbrood en dúmkes houdt, voor Cambuur en Heerenveen juicht en een licht Fries accent hebt gekregen, ben je geen 'Hollander' meer.

Alleen de liefde voor de Friese sporten krijg ik er maar niet in. De poging haar in te wijden in de kaatssport heb ik na lang proberen opgegeven. Onze kinderen kaats(t)en, maar ze heeft het nooit gesnapt. Al verdenk ik haar ervan dat ze het ook gewoon niet wil snappen. Te onoverzichtelijk, chaos.

Ook met skûtsjesilen is het geen match made in heaven. Ik dacht op de Langwarder Wielen even een spoor van bovenmatige interesse te zien, maar kwam bedrogen uit. Ze keek vooral naar de randgebeurtenissen.

En het was eigenlijk de overdrijving van radiocommentator Gjalt, die weer dingen zag die niemand anders waarnam, die de wedstrijd voor haar nog een beetje leuk maakte. 'Het is maar goed dat we het verslag erbij hebben, want ik snap er geen klap van'. Ook zij had meer oog voor de paringsdans op het zeiljacht voor onze neus.

Na kaatsen staat er ook een kruis door skûtsjesilen, al zal ik haar met een wijntje op het achterdek van een schip best nog eens mee kunnen lokken. Maar liefde bijbrengen voor deze Friese traditie wordt ook een kansloze missie.

Laatste kans is fierljeppen. In elk geval is die sport niet te ingewikkeld. Mannen en vrouwen die in een polsstok klimmen om zover mogelijk te springen. Dat principe snapt iedereen toch?

Als het even kan vanmiddag maar even buurten bij het FK in Winsum. Als er voor de zekerheid iemand wat met de heupen wil draaien rond een polsstok dan is succes verzekerd. Hebben we zeker een leuke middag.

JOHAN STOBBE
johan.stobbe@lc.nl

Een Fries recordhouder onwaardig. Zo kan het fierljeppeseizoen 2023 van Nard Brandsma het best omschreven worden. Juist om die reden denkt de 33-jarige fierljepper, die zaterdag hoopt te schitteren op het Fries kampioenschap, nog niet aan stoppen.

EDWIN FISCHER

Nard Brandsma beleeft een teleurstellend seizoen, maar wil van stoppen niets weten. FOTO NIELS DE VRIES

Nog altijd jagen op

Moeiteloos. Zo leek het op die zaterdag in Winsum te gaan. We schrijven 11 augustus 2019. Het Fries kampioenschap. Een titelstrijd die ongekende afstanden opleverde. Afstanden waar dit seizoen nog slechts over gedroomd wordt. Zeker door Nard Brandsma. „Dat kloppet. It rint it hiele seizoen net”, zegt hij. Maar moeiteeloos, dat was het woord dat paste bij de fierljepstijl van Brandsma in dat seizoen. En zeker op die memorabele dag. Hij startte met een sprong van 19,53. Een matige afstand destijds. In dit seizoen was het zijn op één na beste afstand geweest.

Op die magische zaterdag was het de start van een triomftocht. Via 20,72 kwam hij in de voorronde uit bij een sprong van 21,11. Uiteraard was hij verzekerd van een finaleplaats, maar Thewis Hobma moest hij nog voor zich dulden met 21,39.

De stok werd bij zijn eerste finalepoging zo scherp mogelijk gezet. Hij zat vlak bij die perfecte uitvoering, maar ging toch nat. Logisch, want natspringen en een persoonlijk record verbeteren ligt soms erg dicht bij elkaar. Dat bleek in zijn laatste sprong, die wel in alles klopte.

Een moeiteeloze sprint, een afzet als een veertje, de doorzwaai soepel en overgaand in krachtige klimslagen. Naar de top, kijken en uitspringen. Moeiteloos. 21 meter en 68 centimeter, een prachtig Fries record, dat nog altijd in de boeken staat en uiteraard de Friese titel. Alles klopte die dag.

„It kin samar wer barre.” Nard Brandsma zegt het met overtuiging, hij gelooft er heilig in. Vandaag Fries kampioen worden zou zijn vijfde titel betekenen, zijn vierde als senior.

Hij spreekt de zin ontspannen uit. Zoals de 33 jaar geleden in het Sneker ziekenhuis geboren en daarna in It Heidenskip getogen Workumer sowieso ontspannen oogt. Logisch, want wie wordt nou niet ontspannen van een vakantie op de fraaie Lemster aak 'Wyn en Wetter'. Liggend aan een van de zes steigers achter het ouderlijk huis, in een uitloop van De Fluezen.

„Dizze boat is fan freonen, mar de oare boaten binne fan ús”, vertelt Brandsma, die lachend verklapt dat hij ook wel eens met een rubberbootje naar de Nederlandse fierljepmanifestatie in It Heidenskip ging. „Dat is ris hast myn dea wurden. Nei it NFM-feest, mei fansels in moaie bak bier op, yn it pikke-tsjuster nei hús farre rûn hast ferkeard ôf.”

SLECHTE PRESTATIES

Zijn lach rolt over het water. De blik wordt serieus als het gesprek verder gaat over de afgelopen NFM. Een sportieve reden tot feesten was er niet, zoals hij dit hele seizoen nog niets te vieren had. „Ast nei myn prestaties fan dit seizoen sjochst, is it wol hiel min.”

De cijfers (zie kader) spreken boekdelen. Ook spreken ze de voor dit seizoen gestelde persoonlijke ambities van de Fries recordhouder tegen.

„Sels hie ik hiel hege ambysjes”, bekent

FOTO HENK JAN DIJKS

22 meter

Brandsma. „Ien fan myn doelen wie om oer de 22 meter te ljeppen. En ik ha dat noch hieltiid yn 'e holle dat ik dat kin. As earste Fries.”

LEEFTIJD SPEELT ROL

Het hoofd en het lijf. Er moet geen verschil in zitten, erkent Brandsma. Wat het hoofd wil, moet het lijf kunnen. En andersom. Juist dat laatste vindt hij lastig.

Naar eigen zeggen begon hij het seizoen topfit. „Ik wie en ik bin fitter as ik de lêste tsien jier west haw. Miskien wie ik yn de topjierren sterker, mar ik fiel my no folle better. Ha in folle bettere kondysje.”

Terugkijkend weet hij hoe dat komt. De leeftijd gaat een rol spelen immers, zegt hij met een grijns. „Koest de hiele wrâld oan. Hurd traine, noch hurder feeste. En prestearte, fier springe”, refereert hij aan de jaren dat hij nog een twintiger was.

'FYN IK IT NOCH LEUK?'

Fitter dan ooit en dan toch het slechtste seizoen als senior springen. Het rijmt niet in zijn hoofd. Heel vaak dwaalden de gedachten af. „It is wol lestich. Je tinke hiel faak 'helje ik der wol út wat der yn sit?'. It frustrarret fansels ek. Fyn ik it noch wol leuk, fregest dy faak genôch ôf.”

Maar Brandsma, die met acht grote titels gezien mag worden als een winnaar, is ook een liefhebber. „Miskien wol mear as ik sels ek altyd tocht haw.”

Hoe valt het anders te verklaren dat hij na iedere teleurstellende wedstrijd toch na enkele dagen weer vol goede moed zijn sporttasje pakt? En afreist naar – wat enkele uren later blijkt – de volgende teleurstelling. „It is echt wier, ik gean der alle kearen wer hinne mei it gefoel dat ik lekker en fier springe sil.”

ELK JAAR STRIJD

Zijn uitleg over het falen snijdt hout. Ieder jaar dat hij sprong, begon met de strijd aanloop/insprong, vertelt hij. Want je kunt daarop nog zo hard 'droogtrainen', hetzelfde kunstje op een 2 meter boven het water hangende schans doen is heel anders.

Brandsma: „Alle seizoenen is dat in striid. Mar dit seizoen duorret it wol hiel lang en eins wit ik net oft it yn dizze lêste wedstriden noch wol in kear goedkomme sil. Sûnder neitinken springe kinne, dat muoitelaze yndied.”

Op z'n Brandsma's, laconiek en met een onderton van zelfspot geeft hij aan zich daar nu ook niet meer druk om te maken. Eigenlijk is hij al bezig met volgend seizoen. „As ik dit seizoen sa prestearte hie as ik yn 'e holle hie, hie de kâns grut west dat ik ophâlden wie. Der binne noch folle mear dingen dy't ik dwaan wolle soe yn de simmer. In speedboat bouwe, of ris mei it gesin nei it bûtenlân op fakânsje.”

Dat stelt hij nu minimaal een jaar uit. Of hij nou Fries kampioen wordt of niet. „Ik kin gewoon net ophâlde nei sa'n swak seizoen.” Het zou een Brandsma-onwaardig afscheid zijn.

Slechts een keer over 20 meter

De cijfertjes die in een sport als fierljeppen alleszeggend zijn, laten zien dat Nard Brandsma zijn matigste seniorenseizoen ooit beleeft. In het FLB-klassement sprong hij dit seizoen (in opgeteld zeven beste voorrondesprongen) slechts 134,02 meter bij elkaar. In zijn beste seizoen (2016) kwam de Workumer ruim negen meter verder (143,25).

Brandsma passeerde dit seizoen in 71 sprongen met 20,17 slechts eenmaal de 20-metergrens. Viermaal bedwong hij de 19 meter en negenmaal de 18. Zestien sprongen eindigden in het water.

In zijn hele carrière was Brandsma goed voor 112 dagtitels. Daar zaten acht grote prijzen bij. Dit ljeppjaar wist hij in negentien wedstrijden maar eenmaal te winnen. Dat was tijdens de seizoenopening in Buitenpost (19,34 meter). In totaal kwam hij maar zeven keer in de dagfinale.

“
IK KIN GEWOAN
NET OPHÂLDE
NEI SA'N
SWAK SEIZOEN